

A francia állattenyésztés helyzetét javítani hivatott intézkedések

Franciaországban az állattenyésztés helyzete hosszú évek óta állandó viták tárgya. A termelési költségek folyamatos emelkedése miatt a termelők jövedelmi viszonyai inkább romlanak, emiatt nagyon sokan fölhagynak az állattartással és/vagy nyugdíjba mennek és a gazdaságot fölszámolják, vagy szántóföldi növények termelésére térnek át.

A növénytermelés és az állattartás egyensúlya a francia mezőgazdaságban is egyre inkább megbomlani látszik, annak minden szocio-ökonómiai és agrár-környezetgazdálkodási problémájával együtt. A mindenkori kormányok igyekeznek a folyamat ellen hatni, de kevés sikerrel – júniusban Stéphane Le Foll miniszter jelentett be újabb mentőcsomagot, ami három fő intézkedésre osztható:

- a termelők jövedelmi viszonyainak javítása,
- az állattenyésztés helyzetét érdemben javító KAP-reform szorgalmazása,
- az adminisztrációs környezet egyszerűsítése annak érdekében, hogy elő lehessen mozdítani az állattartó gazdaságok ökológiai és ökonómiai hatékonyságának egyidejű növelését.

A bejelentett intézkedések részletesen a következőket tartalmazzák.

1. A termelők jövedelmi viszonyainak javítása

A kereskedelmi kapcsolatok fejlesztése, ezen belül:

a termelési költségek jobb elismerése

- az ágazat szempontjait figyelembe véve úgy módosítják a gazdasági modernizációs törvénycsomag (*Loi de modernisation de l'économie*, LMEⁱ) részét képező kiskereskedelmi (vagy fogyasztási) törvényt (*loi de consommation*), hogy a termeléshez fölhasznált alapanyagok árának számottevő emelkedése esetén újra lehessen tárgyalni a beszállítói szerződéseket egy külön ezt szabályozó záradék alapján,
- a 2010-es mezőgazdasági modernizációs törvény (LMAPⁱⁱ) szellemében a termelők és földolgozók közötti szerződéseknél is alkalmazni kell a jövőben egy hasonló záradékot,
- a KAP-reformon belül Franciaország továbbra is arra törekszik Brüsszelben, hogy a kríziskezelési eszközöket ne csak az értékesítési árak jelentős csökkenése, hanem a termelési költségek érdemi emelkedése esetén is alkalmazni lehessen.

a korábbiaknál kiegyenlítettebb kereskedelmi erőviszonyok

- az LMAP-nek a termelők és földolgozók között kötendő beszállítói szerződésekre vonatkozó fejezetét módosítják annak érdekében, hogy a védzáradékokra vonatkozó előírások pontosabbak legyenek, a fiatal gazdák nagyobb védettséget élvezzenek, valamint erősödjön a mediátor szerepe. Elismerik a tejföldolgozókkal való tárgyalásokra létrejött termelői szervezeteket, a termelők termelői szervezeteken keresztül történő összefogását erősíteni akarják.
- a földolgozók és a kereskedők viszonyában a fogyasztásról szóló törvény pontosítja az értékesítési föltételekre vonatkozó tárgyalások föltétel-rendszerét, megköveteli a szerződések tartalmának transzparenciáját, meghatározza az aláírt szerződések alkalmazásának föltételeit és rendelkezik a szankciók szigorításáról is.
- tekintettel arra, hogy az élelmiszer-iparban az ügyfelek és beszállítók között a mediáció intézménye egyelőre nincs kellő mértékben kihasználva, a vállalatok közötti

mediációban (*médiation interentreprises*) tevékenykedő szakemberek köréből egy kifejezetten erre a szektorra fog fókuszálni.

Jobban valorizálni a termékek franciaországi eredetét és biztosítani a francia áruk piaci elhelyezését

1. Franciaország mozgósítani kíván más uniós tagországokat – köztük Németországot – annak érdekében, hogy a Bizottságnál elérjék minden hús és földolgozott hústermék eredet-megjelölésének kötelező föltüntetését – Tonio Borg biztos már kilátásba helyezte az erre vonatkozó tárgyalások őszi megkezdését és a szabályozás idén év vége előtti megerősítését.
2. A húsok francia eredetének előtérbe helyezése egy önkéntes alapon nyugvó ágazati szerveződéssel, ami a termelők és földolgozók jobb javadalmazását szolgálná. Ennek érdekében egy közös „franciaországi hús” (*viande de France*) vagy „francia hús” (*viande française*) megjelölést vezetnének be a már meglévő logókra alapozva minden termékpályán. Ezen keresztül juttatnák érvényre azokat az előnyöket, amik szerintük a magas követelményrendszert állító állat-egészségügyi és nyomomonkövetési rendszerben, a környezetvédelmi és állatjóléti előírások tiszteletben tartásában, a szociális normákban, valamint az eredet közösen meghatározott fogalmában (*définition commune de la notion d'origine*) rejlenek.
3. A francia áru export-lehetőségeinek bővítése, ezen belül:
  - nemzetközi partneri együttműködések megkötése (ilyen volt a francia köztársasági elnök kínai látogatása során aláírt egyezmény a hústermékek piaci lehetőségeinek szélesítéséről),
  - az állategészségügyi korlátokat lebontó, illetve a francia tenyészállat-exportot segítő megállapodások megkötése (ilyen született a közelmúltban pl. Marokkó, Tunézia, Irak, Ukrajna, Burma, valamint Japán esetében).

A [DPA](#)ⁱⁱⁱ keretén belül a termelői jövedelmek egyes évek közötti kiegyenlítésének lehetővé tétele a korábbiaknál jobb föltételek mellett

A *vázolt intézkedések hatásának érvényesülésével párhuzamosan a mediátor intézményének erősítése az ágazati nehézségekre való eredményesebb válaszadás érdekében a tehén- és kecsketej, valamint a sertéshús-termelők esetében*

- a mediációnak köszönhetően áprilisban döntés született arról, hogy azonnali hatállyal 25 euróval megemelik a termelőknek minden ezer liter begyűjtött tej után fizetendő árat, ezzel kapcsolatosan a mezőgazdasági kereskedelmi kapcsolatok mediátora (*médiateur des relations commerciales agricoles*) [májusban pontosításokat jelentett be](#)
- szintén a mediátor tevékenységének köszönhetően 60 euróval emelkedett minden 1000 liter kecsketej átvételi ára, ennek szükségességét a termelési költségek gyors és jelentős mértékű emelkedésével indokolták,
- május végén megkezdődött a mediáció a friss francia sertéshús árának emeléséről.

Rendkívüli segítség a legnehezebb helyzetben lévő gazdaságok számára

- miután a Bizottság jóváhagyása megszületett és az idei évben is lehetőség lesz a termelés szintjéhez kapcsolt támogatások folyósítására (az első pilléres támogatások keretének terhére), az ágazatnak mintegy 20 millió eurót folyósítanak a termelői kvóták arányában elosztva azt a pályakezdő tejtermelő gazdák és a közelmúltban beruházást eszközölők között, mivel ezek helyzete a legsérülékenyebb,

- 20 millió eurót kapnak a pályakezdő és a közelmúltban beruházást eszközölő húsmarha-tartók és –hizlalók is, ebből 12 millió jut a legelőn tartott húsmarhákat tenyésztőknek, 8 millió a fiatal bikákat hizlalóknak,
- 4 millió eurót kapnak a kecsketartók, ezzel a tej árát tudják 40%-kal emelni,
- a mezőgazdasági társadalombiztosítási alapba ([MSA](#)) történő befizetésekre vonatkozó pénzügyi segítség eszközrendszere, ami azt jelenti, hogy alapos vizsgálat után április elején megnyílt az a 10 millió eurós pénzügyi keret, ami átvállalja a különösen nehéz anyagi helyzetbe jutott gazdák járulékfizetési kötelezettségeit a baromfi-, sertés- és juhtartók esetében (azaz mindazoknál, akiket az előbb citált pénzügyi segítség nem érint).

2. Az állattenyésztés helyzetét érdemben javító KAP-reform szorgalmazása

Stéphane Le Foll tavalyi hivatalba lépése óta szorgalmazza az állattartók helyzetének javítását, ennek érdekében az első pilléren belül adható támogatások elosztásakor részükre prioritást adna. A francia célok ennek fényében:

- a kapcsolt támogatások minél magasabb szintjének elérése,
- az első 50 hektár után fizethető emelt összegű támogatás,
- a konvergencia megeremtése,
- a zöldítés pragmatikus alkalmazása.

A második pillér esetében már számos előrelépés történt, így:

- megerősítést nyertek a hátrányos helyzetű területeket támogató eszközök (pl. az [ICHN](#), amit minden régióban azonos föltételekkel lehet igénybe venni),
- a legelőre alapozott támogatás (jelenlegi nevén [PHAE](#)) valamelyest más, egyszerűsített formában történő továbbvitele,
- a miniszter támogatja az előírásoknak való megfelelést (*mise aux normes*) szolgáló beruházások támogatását a környezetvédelmi szabályok érdemi alkalmazása érdekében,
- a FEADER regionális programozásában az állattartó épületek modernizációja továbbra is támogatott prioritás lesz,
- a fiatalok pályakezdési támogatását megújítják és megerősítik annak érdekében, hogy egy nemzeti keretben a régiókkal közösen segítsék a fiatalokat, különös tekintettel az állattartásra.

3. Az adminisztrációs környezet egyszerűsítése annak érdekében, hogy elő lehessen mozdítani az állattartó gazdaságok ökológiai és ökonómiai hatékonyságának egységes növelését

- egyszerűsítik a sertéstartó telepek létesítésének engedélyezési procedúráját, ugyanakkor elengedhetetlennek tartják a berendezések modernizációját annak érdekében, hogy azok környezet-terhelése minél kisebb, ökonómiai hatékonysága pedig minél nagyobb legyen. Mindezt annak érdekében, hogy megállítható legyen az állomány fogyása és azt a korábbi, 2010-es 25 milliós szintre lehessen emelni és ezen stabilizálni, csak így szüntethető meg a termelésre és a földolgozásra egyaránt veszélyes helyzet.
- új kategóriát vezetnek be a legkisebb, 450 állatnál kevesebbet tartó telepek és a legnagyobb, 2000 egyed fölötti telepek kategóriája között, ennek lényege, hogy ezen túl csak az utóbbi, egyben uniós küszöböt is jelentő méret meghaladása esetében lesz kötelező a környezetvédelmi hatástanulmány készítése és a helyi lakosság hozzájárulásának kikérése. A remények szerint ezzel az átlagos engedélyezési idő az eddigi 12 hónapról 5 hónapra lesz csökkenthető.

- emelik a biogáz-előállítás esetében alkalmazandó engedélyezési küszöbértéket is, ezen túl napi 50 tonna helyett 60 tonna lesz az a szint, aminek meghaladása esetén az ICPE 2781-1 szabályok szerint kell eljárni, valamint megteremtik annak feltételeit, hogy a biogáz-reaktorokból kikerülő szerves anyagot „zöld műtrágyaként” egyszerűen hasznosítani lehessen.
- módosítják az állattartó telepek engedélyezési eljárásában használt állat-egyenérték számítás módszerét, kisebb együtthatót határozva meg a szárnyasokra. Ettől azt remélik, hogy a külpiacra a belföldinél kisebb termetű állatokat szállító termelők jobban ki tudják használni a rendelkezésükre álló épületeket és javul a baromfiágazat versenyképessége az exportban.
- módosítják a Bretagne-ban alkalmazott strukturális nitrát-terhelési számítási módszert, kísérleti jelleggel a teljes nitrogén-mennyiséget fogják figyelembe venni, nem csak a szerveset, amitől azt remélik, hogy pontosabban, de a gazdaságok szintjén rugalmasabban lehet követni a kijutó nitrát mennyiségét,
- Franciaország az állatjóléti intézkedések keretében lehetőséget kapott Brüsszeltől a rácspadlózat (*caillebotis*) újfajta kísérleti alkalmazására a sertésstartásban, ennek során nem a padlózat dimenziójának milliméter pontossággal történő betartását, hanem az állatokra gyakorolt hatását tekintik az értékelés alapjának,
- a szarvasmarhák tüdőgümőkórja kapcsán alkalmazandó kártalanítási eljárását egyszerűsítik és gyorsítják, a fertőző gócok beazonosítására pedig bevezetik a gamma-interferon általános használatát, amivel lehetőség lesz a „gyanús” állatok minél rövidebb ideig tartó elkülönítésére.

Az anyag elérhető a következő címen:

http://agriculture.gouv.fr/IMG/pdf/PlanEleveurs_cle04e2e1.pdf

Somogyi Norbert, Párizs

ⁱ LOI n° 2008-776 du 4 août 2008 de modernisation de l'économie, a tervezett reform során a kormány ki kívánja egyenlíteni a termékpálya egyes szereplői közötti egyenlőtlenségeket

ⁱⁱ [LOI n° 2010-874 du 27 juillet 2010 de modernisation de l'agriculture et de la pêche](#) NOR: AGRS0928330L

ⁱⁱⁱ *dotation pour investissements (DPI)* és *dotation pour aléas (DPA)* – a velük kapcsolatos szabályok szinte évente változnak, hol közös plafonösszeg vonatkozik rájuk (mint pl. 2009. előtt vagy jelenleg), hol külön lehet őket kezelni, és változhat maga az igénybe vétel felső határa is, az elnevezés korábban pedig *déduction* volt mindkét esetben. 2012. december elején a Nemzetgyűlésben a képviselők megszavazták a DPI/DPA igénybe vételével kapcsolatos új szabályokat, ennek értelmében többek között egy gazdaság bevételeitől és nyereségétől függetlenül a két támogatást együttesen maximum 27.000 €-ig lehet igényelni. További változás, hogy 2013-ban a DPI-t már nem lehet értékcsökkenéssel leírható ingatlanok (*acquisition d'immobilisations amortissables*) vásárlásakor alkalmazni, viszont a lassú forgású raktárkészletek és a szövetkezeti társaságokban való üzletrész vásárlására igen. A DPA-t ezentúl a hivatalosan elemi csapásként bekövetkezett káresemény időpontját megelőző vagy követő hat hónapon belül lehet igénybe venni. Könnyítés, hogy a biztosítás megléte ezentúl nem lesz az igényelhetőség követelménye, valamint elegendő lesz egy elkülönített számlán ezentúl csupán az igényelt összeg felét letétbe helyezni, valamint nem kell ezt a könyvelésben az eredmény oldalon föltüntetni. A könnyítések ellentételezéseként a DPA fölhasználását viszont az eddigi 10 évről 7 évre rövidítették.